

PROBLEMELE ACTUALE ALE MANAGEMENTULUI TRANSPORTULUI AUTO URBAN DE PASAGERI

Autor: Victor CEBAN, conf. univ., dr. ing.

Universitatea Tehnică din Moldova

***Abstract** În ultimul timp în complexul de transport urban din Chișinău sa acumulat un șir de probleme de ordin strategic și managerial.*

O parte mare din specialiști sunt de acord că sistema actuală de transport public urmează să fie restructurată. Însă puțin din ei au viziuni clare referitor de sistemul eficient de transport public și încă mai puțin dispun de un plan de restructurare al sistemului actual fără soluții revoluționare de degradare.

***Cuvinte cheie:** transport urban, călători, management, problemele cheie*

În ultimul timp în complexul de transport urban din Chișinău sa acumulat un șir de probleme de ordin strategic și managerial.

O parte mare din specialiști sunt de acord că sistema actuală de transport public urmează să fie restructurată. Însă puțin din ei au viziuni clare referitor de sistemul eficient de transport public și încă mai puțin dispun de un plan de restructurare al sistemului actual fără soluții revoluționare de degradare. Pentru a elabora strategia de dezvoltare și unui plan eficient de restructurare a complexului de transport urban urmează să fie format un grup de lucru din specialiști autohtoni, experimentați și cu pregătirea înaltă profesională.

În corespundere cu situația la zi analiza rețelei transportului public este prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1. Analiza SWOT transportului public

	Influență pozitivă	Influență negativă
	<i>Strengths (puncte forte)</i>	<i>Weaknesses (puncte slabe)</i>
Mediul intern	<ol style="list-style-type: none">1. Densitatea liniară a străzilor în raport cu teritoriul valorificat este destul de rațională.2. Gradul înalt de transport electric ecologic.3. Numărul mare de rute deservite de transport privat în baza contractelor.4. Amenajarea stațiilor de oprire de alungul itinerarilor a transportului public	<ol style="list-style-type: none">1. Exploatarea a unui număr mare de autobuze de clasa mică care creiază probleme de ambuteiaje, poluarea mediului ambiant și zgomot.2. Exploatarea troleibuzelor pe drumuri înguste creiază probleme de ambuteiaje3. Gradul înalt de suprapunere itinerarelor de rute creiază concurența neloială și reduce eficiența economică a activității de transport și investițiilor.4. Lipsa condițiilor pentru persoane handicapate;5. Aglomerația de transport public în centru orașului;6. Lipsa unui centru comun de dispecerat cu funcții de gestionarea transportului public pe baza informației obținute în regim real datorite sistemelor automatizate de monitorizare.

		7. Ponderea mare a drumurilor care cer reparație. Ca urmare viteza de comunicare este redusă, mijloacele de transport se deteriorează
Mediul extern	<i>Opportunities (oportunități)</i>	<i>Threats (riscuri)</i>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concentrarea transportului electric prin troleibuze numai pe drumuri magistrale cu fluxul înalt de călători. 2. Admiterea la concursul privind deservirea rutelor de transport numai agenților de transport ce dispune de autobuze care după capacitate corespunde fluxului de călători 3. Admiterea la rute autobuzelor care corespund normelor ecologice EURO 3 4. Crearea rețelei de transport public rapid între periferie și centru 	<ol style="list-style-type: none"> 1. În condiții de criză economică este greu de acumulat finanțe pentru modernizare transportului municipal 2. Transportatori private poate se refuză de condiții de activitate dacă timpul de răscumpărare a investițiilor o să fie mai mare de 6 - 7 ani.

Procesul de perfecționare a complexului de transport urban, din punctul nostru de vedere este rezonabil de realizat în următoarele direcții prioritare:

1. Crearea condițiilor pentru dezvoltarea pieței serviciilor de transport a pasagerilor:
 - Dezvoltarea sistemului de transportatori alternativi, ceea ce presupune existența pe piață a operatorilor de transport de diferite forme juridice de proprietate,
 - Formarea comenzii sociale municipale, care ar include un anumit volum de transportare și existența unei finanțări adecvate a acestui volum de lucru,
 - Distribuirea în bază de concurs a drepturilor de deservire a rutelor, cu scopul dezvoltării concurenței și sporirii calității serviciilor prestate,
 - Dezvoltarea activității comerciale a întreprinderilor municipale de pasageri, cu scopul sporirii mijloacelor circulante și finanțarea deficitelor din activitatea economică,
 - Analiza și monitorizarea rețelei de rute și a fluxului de călători cu scopul reacționării operative și reglementării situației de pe piață.
2. Elaborarea politicii financiar-tarifare:
 - Crearea comisiei municipale pentru politica tarifară în transport,
 - Formarea fondurilor extrabugetare pentru sporirea nivelului de asigurare cu resurse și finanțare a activității și dezvoltării complexului transportului urban.
3. Optimizarea sistemului de transport a călătorilor și structurii organizaționale a complexului transportului de călători:
 - Stimularea concurenței, cu scopul dezvoltării pieței și sporirii calității serviciilor prestate,
 - Formarea unei rețele unice integrată cu scopul creării condițiilor pentru un management eficient a sistemului de transport de persoane regulat și reglementării de stat a procesului de transportare a

călătorilor în municipiu,

- Crearea unui sistem informațional-tehnologic unic, cu scopul creării condițiilor pentru un management eficient a complexului municipal de transport a pasagerilor.

4. Lărgirea bazei legislative pentru asigurarea activității transportului de pasageri:

- Conlucrarea organelor municipale executive și legislative de conducere pentru asigurarea coordonării și pregătirii efective și adoptarea actelor normative și legislative necesare,

- Optimizarea poverii impozitare a operatorilor de transport cu scopul reducerii finanțării acestora din bugetul municipal.

În urma analizei problemelor manageriale cu care se confruntă TPM în procesul de activitate s-au format unele viziuni prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2. Problemele cheie în domeniul funcționării transportului urban public

Probleme	Manifestarea problemei	Măsuri solicitate
Lipsa unei baze normativ-legislative complete	- Lipsa actelor legislative locale, care ar reglementa activitatea TUC	- Elaborarea și aprobarea actelor legislative necesare de către autoritățile republicane și locale
Starea dificilă financiară a întreprinderilor de transport municipale	- Structură nesatisfăcătoare a bilanțului întreprinderilor transportatoare - Sporirea pierderilor economice - Lipsa de resurse pentru procurarea materialelor de exploatare și reînnoirea parcului rulant	- Elaborarea unui mecanism exact de compensare a pierderilor de la transportarea persoanelor cu înlesniri și respectarea strictă a utilizării acestuia, - Elaborarea și implementarea în practică a unor programe de scop îndreptate spre funcționarea efectivă a TUC, - Organismele multilaterale interesate (BM, UE) pot contribui la colectarea fondurilor necesare pentru îmbunătățirea situației create în domeniul vizat, - Utilizarea căilor alternative de gestionare a TUC (în baza concesiunilor, parteneriate privat-statale ș.a.), - Susținerea de către autorități a programelor de reînnoire a parcului rulant, - Monitorizarea curentă și deservirea complexă a necesităților populației în servicii de transport a călătorilor.
Lipsa unei activități permanente de proiectare și cercetare științifică în domeniul sistemelor de transport în general, TUC și	- Elaborarea deficientă a planului general al municipiului și a sistemului complex de transport	- Elaborarea documentelor de proiectare, cercetare și prognozare necesare pentru municipiu, - Organizarea sistematică a conferințelor, meselor rotunde, prezentări și seminare pe

organizării circulației		teme, probleme și soluții pentru TUC și căi de implementare a inovațiilor științifice și tehnice
Lipsa unui sistem continuu de perfecționare a cadrelor	- Existența unui număr mic de specialiști calificați în domeniul TUC care corespund cerințelor actuale	- Introducerea în instituțiile de învățământ superior a specializărilor respective, - Organizarea trenning-urilor, business-seminarelor, comisiilor de atestare, menite să crească nivelul de cunoștințe profesionale a lucrătorilor din sfera transporturilor și organelor de conducere.
Lipsa unei baze de informație și statistică a activității TUC	- Lipsa materialelor statistice și bazelor de date referitor la funcționarea TUC (în special a transportatorilor privați) pentru analiza și compararea rezultatelor activității lor, - Lipsa datelor exacte și veridice a unor indici din activitatea transportatorilor (volumul transportărilor, cota parte a călătorilor cu înlesniri, etc.), - Lipsa cercetărilor complexe efectuate sistematic (referitor la migrația populației, gradul lor de satisfacție privitor la serviciile de transport, etc.) și disponibilitatea rezultatelor acestora.	- Crearea bazelor de date complexe (cu diferit grad de generalizare și detalieri) disponibile pentru un spectru larg de utilizatori, - Crearea unor sisteme automatizate de evidență a indicilor principali ai activității transportatorilor, - Efectuarea sistematică a cercetărilor respective.

În rîndul problemelor celor mai actuale care stau în fața organelor al managementului de transport mun. Chișinău este și elaborarea unei noi concepții de dezvoltare transportului public municipal în perspectivă pe termen lung și aprobarea regulamentului modificat cu privire la transportarea călătorilor și bagajelor.

Impactul semnificativ asupra eficiența energetică afectează sistemul managerial.

În cadrul studiului examinat sa efectuat analiza comparativă eficienței a următoarelor sistemelor manageriale:

1) sistemul managerial cu structura organizatorică existentă (figura1);

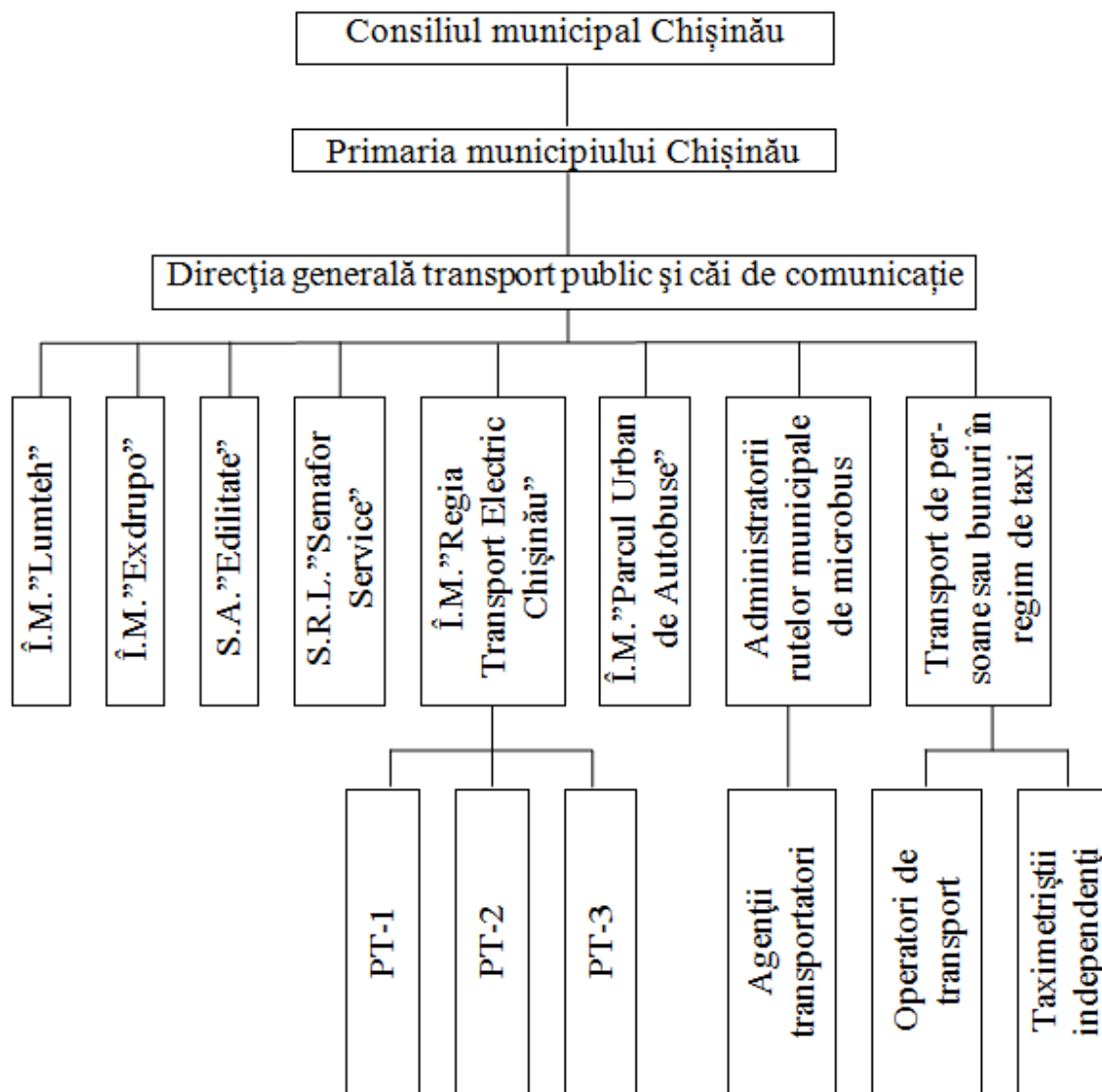
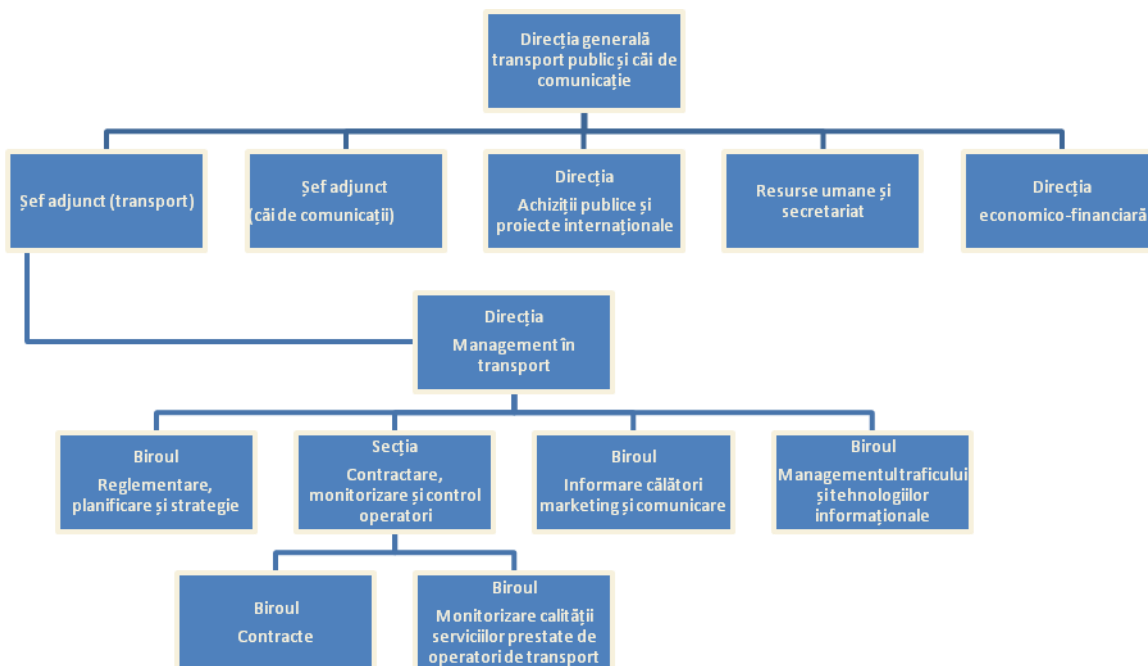

Fig.1 Structura organizațională a sistemului existent de transport public din mun. Chișinău

2) sistemul managerial existent cu funcții extinse a Direcției Management Transport Public (figura 2).

În urma analizei avantajelor și dezavantajelor a sistemelor manageriale sus examinate se recomandă ca fiind cea mai eficientă varianta a treia.

Bibliografie:

1. Legea cu privire la transporturi nr. 1194 – XIII din 21.05.1997.
2. Codul transportului auto nr. 116-XIV din 29.07.1998.
3. Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 48/7 din 15.06.2006 „Cu privire la aprobarea strategiei de dezvoltare a transportului public urban în municipiul Chișinău”.
4. Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/35 din 22.06.2000.
5. Regulamentul transportului auto de călători și bagaje, aprobat prin H.G. nr. 854 din 23.06.2006
6. Planul Urbanistic General și Planul de Amenajare a Teritoriului municipal Chișinău.
7. Balanța energetică a Republicii Moldova, Culegere Statistică, Biroul Național de Statistică a Republicii Moldova. Chișinău, Statistica, 2009.
8. Legea cu privire la fondul rutier nr. 720 – XIII din 1996.
9. Legea drumurilor nr. 509 – XIII din 22.06.1995.
10. Cotruță Ion, Transportul Public în Regim de Taxi: probleme și soluții, Chișinău: IDIS „Viitorul”, 2007.

11. Ponomarenco Oleg, Cotruță Ion, Parcările Și Parcajele: o problemă stringentă pentru municipiul Chișinău. Chișinău, : IDIS „Viitorul” 2007.
12. HG RM nr. 507 din 07.07.2007 privind unele măsuri de îmbunătățire a situației în domeniul transportului auto.
13. www.chisinau.md
14. www.justice.md
15. www.mt.ro
16. www.statistica.md